

מקום להידוק
דפי השאלון

75281

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 075281 עברית עצמאי	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד موعد										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطِيَ دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב
מספר השאלון: 75281
נספחים: נספח 1 – מאמרים
נספח 2 – דף עזר

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר עצמאיים

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון	–	הבנה והבעה	–	50 נקודות
חלק שני	–	לשון	–	50 נקודות

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש

פרק ב: תחביר
פרק ג: מערכת הצורות
יש לבחור באחד הפרקים

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר (נספח 2).

ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

קראו את המאמרים א–ג שבנספח 1 המצורף, וענו על 22 השאלות 1–4 שלפניכם.

הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. א. על פי הרב אונגר (מאמר א) והרב רוזנשטיין (מאמר ב), השאיפה לשלמות היא יעד שיש לחתור אליו ואבן יסוד בעבודת האדם על עצמו.

כל אחד מן הכותבים מבטא הסתייגות מן העמדה הזאת.

כתבו את ההסתייגות של הרב אונגר (מאמר א) ואת ההסתייגות של הרב רוזנשטיין (מאמר ב).

ההסתייגות של הרב אונגר:

ההסתייגות של הרב רוזנשטיין:

(4 נקודות)

ב. במאמר א פסקה ו הכותב מתמודד עם טענה אפשרית שעשויים לטעון נגדו.

(1) נסחו את הטענה האפשרית.

(2) הציגו את ההסתייגות של הכותב מטענה זו.

(5 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

2. א. נסחו טענה רווחת שהרב מנדלבוים (**מאמר ג**) מגיב עליה במאמרו. (2 נקודות)

ב. לפניכם משפט מ**מאמר ג**: "השאיפה צריכה להיות שאיפה 'לגדול' ולא 'להיות גדול' " (פסקה ד).
(1) הסבירו, לפי הרב מנדלבוים, את המושג "לגדול" ואת המושג "להיות גדול".

(2) לפי הרב מנדלבוים, ממה נובעת השאיפה "להיות גדול"?

(3) לפי דברי הרב דסלר המובאים ב**מאמר ג**, מהי התוצאה של השאיפה "להיות גדול"?

(6 נקודות)

3. שלושת הכותבים מציעים דרכים להתמודדות עם תכונת הפרפקציוניזם.

א. כתבו הצעה של אחד מן הכותבים: הרב אונגר (**מאמר א**) או הרב מנדלבוים (**מאמר ג**). (4 נקודות)

ב. כתבו את ההצעה של הרב רוזנשטיין (**מאמר ב**) ואת הנימוק שלו להצעתו. (4 נקודות)

4. מטלת כתיבה (25 נקודות)

לקראת דיון בכיתתכם שנועד להגביר את המודעות לנושא הפרפקציוניזם והשלכותיו, כתבו סקירה על פי המאמרים **א** ו**ב**.

בסקירתכם כתבו על ההתנהגות המאפיינת אנשים פרפקציוניסטים ועל מצבם הנפשי.

כתבו בהיקף של 100–200 מילים.

הקפידו על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

השתמשו בעמוד זה לכתיבת טיוטה, ואת הסקירה כתבו בעמודים 7–8.

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings on the page.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. ענו על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב–ג.

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

בפרק זה ענו על שאלה 5.

5. לפניכם משפטים ובהם מספרים מודגשים וכן אפשרויות להגיית שם המספר ואותיות השימוש. כתבו במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד), והקיפו את הצורה הנכונה של שם המספר ואותיות השימוש מבין האפשרויות הנתונות.
 - (1) המחקר הראשון שבחן גם את הצדדים החיוביים של הפרפקציוניזם נערך בשנת אלף תשע מאות שבעים ושמונה / ושמונה / ושמונה.
 - (2) אפשר למנות כמה יתרונות לפרפקציוניזם בתחום העבודה: מוטיבציה, חריצות ונכונות לעבודה מאומצת. לעומת שלוש / שלושה / שלושת היתרונות האלה, לפרפקציוניזם יש חיסרון אחד: תפיסת "הכול או לא כלום".
 - (3) שאפתנות ורצון להצליח – בזכות 2 כוחות הנפש האלה האדם מתקדם.
 - (4) המרצה מנה בהרצאתו את 10 הסימנים המצביעים על נטייה לרדיפת שלמות ותיאר 3 סגנונות של פרפקציוניזם.
 - (5) הפסיכולוג הציג למטופל 7 אמירות של אנשים, וביקש ממנו להגיב על האמירות במילים "כן" או "לא". בשלב השני הוא מנה 5 רגשות, וביקש מן המטופל לציין מה הוא מרגיש באותו הרגע. בסוף התהליך הוא הציע למטופל 4 רעיונות כיצד להתמודד עם רגשותיו.
 - (6) מומחים ערכו שאלון לבדיקת פרפקציוניזם. בפרק מספר 2 בשאלון היו 20 שאלות. בשאלה ה- 12 חש הנבדק שאינו מסוגל עוד להמשיך.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

לפניכם שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
בחרו בפרק שלמדתם: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
בפרק שבחרתם ענו על השאלות לפי ההוראות.

ציינו את שם הפרק שבחרתם: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 6–10 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שימו לב: בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.

6. א. לפניכם קטע ובו שלושה משפטים ①–③.

① האדם הפרפקציוניסט בודק עוד לפני העשייה את כל הנתונים בסביבתו. ② אם הוא יגלה שהנתונים אינם מאפשרים תוצאה מושלמת, הוא לא יתחיל לפעול. ③ הפרפקציוניסט מחשב מראש את כל הסיכונים האפשריים, והוא אף בודק במחשבתו דרכי התמודדות עם בעיות אפשריות.

(1) לפניכם מספרי המשפטים. כתבו ליד כל מספר את הסוג התחבירי של המשפט.

- ① _____
- ② _____
- ③ _____

(2) העתיקו מן הקטע משפט מורכב. תחמו את הפסוקית/הפסוקיות שבו, וציינו את התפקיד התחבירי שלה/שלהן.

(3) העתיקו את כל הנשואים מן המשפט המורכב שהעתקתם בתת־סעיף א (2).

(4) כתבו את התפקיד התחבירי של הצירוף המסומן בקו במשפט ③.

ב. לפניכם משפט.

האדם הפרפקציוניסט מתעלם ממגבלות היכולת שלו ומציב לעצמו אתגרים מעל ליכולותיו.

יש הטוענים שזהו משפט פשוט (בעל חלק כולל), ויש הטוענים שזה משפט איחוי/מאוחד.

כתבו נימוק לאחת מן הטענות. בתשובתכם השתמשו במונחים תחביריים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

7. א. לפניכם שני משפטים.

I. על פי נקודת המבט שלהם, אם אין הם יכולים להשיג את התוצאה המיטבית, הם צריכים להימנע מעשייה.

II. אם אין הם בטוחים שהתוצאה המיטבית על פי נקודת המבט שלהם תושג, הם יימנעו מעשייה.

בשני המשפטים מסומן בקו צירוף המילים "על פי נקודת המבט שלהם".
כתבו ליד כל משפט את התפקיד התחבירי של הצירוף המסומן בקו במשפט.

ב. לפניכם חמישה משפטים, ובהם מודגשות מילים.

1. בלי ספק השאיפה לשלמות היא מעלה חשובה מאוד, והיא מצרך מבוקש ויקר ערך.
2. כאשר קיימת באדם שאיפה עזה לשלמות, תחושת הלחץ לכאורה בלתי נמנעת.
3. לצערנו, רבים הם האנשים שהשאיפות שלהם גרמו להם חולי ומכאוב.
4. לדברי הרב דסלר, על האדם מוטלת חובת העשייה.
5. חוסר שקט פנימי והלקאה עצמית אכן שוחקים את האדם.

(1) כתבו את התפקיד התחבירי המשותף למילים המסומנות בקו במשפטים.

(2) לפניכם תפקידים רטוריים של החלק התחבירי שצינתם בתת־סעיף ב(1).

ליד כל תפקיד רטורי כתבו את מספר המשפט שבו בא לידי ביטוי התפקיד הרטורי.
שימו לב: תפקיד רטורי יכול לבוא לידי ביטוי ביותר ממשפט אחד.
יש תפקיד רטורי שאינו בא לידי ביטוי בשום משפט.

- ביטוי רגש
- הדגמה
- ציון ודאות
- ציון אי־ודאות
- ציון מקור הדברים

ג. לפניכם קטע ובו מודגשות מילים בצורת הבינוני.

פרפקציוניזם הוא תכונה המאופיינת בשאיפה להשיג תוצאות **מושלמות** בעת ביצוע משימות.
במקרים רבים **המניע** של הפרפקציוניסטים הוא הצורך בקבלת אישור חיצוני לערך שלהם. יש בתכונה זו צד חיובי, שכן היא **מובילה** אנשים להצלחה. מצד אחר לתכונה זו **נלוות** גם תוצאות **מזיקות** כמו תחושת כישלון ודחיינות.

העתיקו מן המילים המודגשות שלוש מילים מחלקי דיבור שונים.
ציינו את חלק הדיבור ואת התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים שהעתקתם.

המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

8. א. לפניכם ארבעה משפטים. בשניים מהם יש חלקים כוללים.

I. לדעת הכותב, הקדמת מחשבה למעשה, שקילת הסיכונים לעומת הסיכויים וניסיון לתכנון המסלול

מראש אינם חיסרון, אבל לעיתים קרובות אדם צריך להסתכן במידה כלשהי.

II. התעוררות לשאיפות גדולות היא דרך נכונה, אולם פעמים רבות השאיפות הן בבחינת "עלייה לצורך

ירידה".

III. הפרפקציוניסטים שואפים שהכול יהיה מושלם, מוצלח ומתוקן.

IV. כל שינוי בחיים הוא סיכון, והאדם צריך למצוא איזון בין הסיכוי לסיכון.

(1) הקיפו את מספרם של שני המשפטים שאין בהם חלק כולל.

(2) במשפטים האחרים סמנו קו מתחת לחלק הכולל.

(3) ציינו מעל כל חלק כולל שסימנתם את התפקיד התחבירי שלו.

(4) איזה מן המשפטים I-IV יוצא דופן מבחינת הסוג התחבירי? _____

כתבו את הסוג התחבירי שלו. _____

כתבו את הסוג התחבירי של שאר המשפטים. _____

ב. לפניכם שני משפטים.

• לדברי כותב המאמר, השאיפה של האדם צריכה להיות שאיפה לגדלות.

• לדברי כותב המאמר, השאיפה של האדם אינה צריכה להיות הידמויות לזולת.

המירו את שני המשפטים במשפט אחד פשוט בעל חלק כולל, וכתבו מהו הקשר הלוגי במשפט שכתבתם.

_____ הקשר הלוגי:

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

9. א. לפניכם קטע ובו ממוספרים פסיקים. שניים מהם מסומנים במקומות שגויים.

בחור הציג לפני הרב גרשון אדלשטיין זצ"ל את מצוקתו. בחג השבועות הוא התחזק מאוד
בלימוד תורה, אך לאחר החג הוא הרגיש רפיון. ענה לו הרב שלימוד תורה, הוא מצווה
שאדם צריך לקיימה בצורה רגועה ולפי כוחותיו.
מכיוון שהוא התאמץ מעל לכוחותיו, הוא מרגיש רפיון. לכל הדעות, המתמידים האמיתיים הם
שמחים, ורגועים, ויש להם מצב רוח טוב תמיד. עסק התורה הוא נעים מאוד.

(1) ציינו את מספרי הפסיקים המסומנים במקומות השגויים. _____

(2) נמקו כל אחת מן השגיאות. בתשובתכם השתמשו במונחים תחביריים.

מספר הפסיק: _____

הנימוק: _____

מספר הפסיק: _____

הנימוק: _____

ב. לפניכם קטע מפוסק ובו סימני הפיסוק ממוספרים.

כל אדם קיבל מן הבורא כוחות וכישרונות, ובעזרתם הוא צריך להתמודד עם הקשיים
והאתגרים בחייו. מסופר על רבי זושא מאניפולי, הצדיק הקדוש, שאמר: "בשמיים לא
ישאלו אותי למה לא הייתי משה רבנו אלא למה לא הייתי זושא".

ליד כל אחד מן המספרים שלפניכם, כתבו הסבר במונחים תחביריים לסיבת סימן הפיסוק.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

10. א. לפניכם משפט פשוט.

בשל החשש מכישלון הפרפקציוניסט נמנע מעשייה למרות שאיפתו להשגת יעדים.

נתחו את המשפט: ציינו מעל המילים שבמשפט את התפקידים התחביריים שלהן.

ב. לפניכם שני משפטים מורכבים.

בכל אחד מן המשפטים מסומן הביטוי "הכול או לא כלום".

I. אנשים פרפקציוניסטים מתאפיינים במערכת אמונות שעל פיה יש שתי דרכים בלבד,

הכול או לא כלום.

II. אם הפרפקציוניסטים לא יוכלו לבצע את המשימה בצורה מושלמת, הם לא יתחילו בביצועה כי

הגישה שלהם היא הכול או לא כלום.

(1) הקיפו את מספר המשפט שבו הצירוף "הכול או לא כלום" משמש תמורה.

(2) העתיקו את המילה/המילים שהתמורה ממירה, וכתבו את התפקיד התחבירי שלה/שלהן.

המילה/המילים שהתמורה ממירה: _____ התפקיד התחבירי: _____

(3) כתבו את התפקיד התחבירי של הצירוף "הכול או לא כלום" במשפט שלא הקפתם. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 11–15 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שימו לב: בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.

11. לפניכם קטע ובו פעלים מודגשים.

האדם הפרפקציוניסט **מוֹדָא** מראש שיש באפשרותו להשיג תוצאה מושלמת בביצוע המשימה. אם הוא **מְגַלֶּה** שהנתונים אינם מאפשרים תוצאה כזאת, הוא מעדיף להימנע מלגשת למשימה. ההתנהלות שלו **נְזוּנָה** מן המחשבה שאין להיכשל, ולכן הוא אינו **מוֹכֵן לְהִסְתַּכֵּן**, אם אינו **מְשַׁכְנֵעַ** שהוא יכול להתמודד עם כל בעיה שתצוץ.

א. השלימו את הטבלה שלפניכם: כתבו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפועל	השורש	הבניין
מוֹדָא		
מְגַלֶּה		
נְזוּנָה		
מוֹכֵן		
לְהִסְתַּכֵּן		
מְשַׁכְנֵעַ		

ב. מן המילים שאינן מודגשות בקטע העתיקו שלושה פעלים/שמות פועל בבניין קל, וכתבו ליד כל אחד מהם את השורש שלו.

הפועל: _____	השורש: _____
הפועל: _____	השורש: _____
הפועל: _____	השורש: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

12. א. לפניכם קטע ובו מודגשים שמות פועל.

אין זה נכון לשאוף **להדמות** לזולת. על האדם לשאוף **לעלות** למדרגה גבוהה יותר ולבטוח כי יש לו הכוחות **להתרום** מעבר למדרגתו הנוכחית. הוא צריך לשאוף **להוציא** אל הפועל את כוחותיו הייחודיים.

לפניכם שמות הפועל המודגשים בקטע.

ליד כל שם פועל כתבו שם פעולה מאותו השורש אך בבניין אחר לפי ההוראות.

- להדמות – שם פעולה בבניין פיעל: _____
- לעלות – שם פעולה בבניין התפעל: _____
- להתרום – שם פעולה בבניין הפעיל: _____
- להוציא – שם פעולה בבניין קל: _____

ב. לפניכם רשימת מילים:

יכלת, תכולה (של התיק), פליון, הכלה, האכלה

- (1) הקיפו שתי מילים שהשורש שלהן זהה, וכתבו את השורש שלהן. _____
- (2) מן השורש של המילים שהקפתם, כתבו שם פועל בבניין הפעיל. _____

ג. לפניכם משפט, ובו פועל מודגש.

כדי להשיג את היעדים, **נדבק** במטרות שהצבנו לעצמנו.

- (1) כתבו את השורש, הגוף, הזמן והבניין של הפועל המודגש.

השורש: _____ הגוף: _____ הזמן: _____ הבניין: _____
מן השורש של הפועל המודגש, כתבו פועל בזמן הווה באותו הגוף ובאותו הבניין. _____

- (2) לפניכם משפט ובו הפועל "נדבק" במשמעות שונה.

התלמיד **נדבק** במחלה.

במה שונה הפועל במשפט זה מן הפועל המודגש במשפט שבראש השאלה?

הקיפו את התשובות הנכונות: שורש, בניין, זמן, גוף.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

13. א. לפניכם רשימה של שמות פעולה.

הגירה, הנפה, כבוש, המנעות

לעיתים פעלים ושמות הפעולה שלהם נוטים בבניינים שונים.

- העתיקו שני שמות פעולה שנוטים בבניין שונה מן הבניין של הפועל.
- כתבו ליד כל שם פעולה שהעתקתם את הבניין של הפועל שלו.

שם הפעולה: _____ הבניין של הפועל: _____

שם הפעולה: _____ הבניין של הפועל: _____

ב. (1) לפניכם משפט ובו מילה מודגשת.

במקרים רבים המניע של הפרפקציוניסטים הוא הצורך שלהם לקבל אישור חיצוני לערך שלהם.

לפניכם רשימת מילים: מנוע, תנועה, המנעות, הנעה, הענות

- הקיפו שלוש מילים שהשורש שלהן זהה לשורש של המילה מניע המודגשת במשפט.
- כתבו את השורש המשותף. _____

(2) לפניכם שני משפטים נוספים, ובהם מודגשת המילה מניעה.

1. המטרה של חיסונים היא מניעה של מחלות.

2. החתירה אל השלמות מניעה אותנו להמשיך לפעול.

הקיפו את המשפט שבו המילה "מניעה" היא מאותו השורש של המילים שהקפתם בתת-סעיף ב(1).

כתבו את השורש של המילה "מניעה" במשפט שלא הקפתם. _____

ג. לפניכם רשימת שמות מודגשים שנוצרו בדרך של שורש ומשקל.

מרפאה, בעיסוק, מנחת הורים, מתכנתת, משוררת

(1) הקיפו את השם היוצא דופן מבחינת המשקל.

(2) ציינו את המשקל של השם שהקפתם. _____

(3) כתבו את המשמעות המשותפת למשקלים של כל השמות. _____

(4) לפניכם שם נוסף באותה המשמעות: תזונאית.

האם אפשר לצרף את השם תזונאית לרשימת השמות שבראש השאלה?

נמקו את תשובתכם במונחים לשוניים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

14. א. לפניכם משפטים ובהם מודגשים פעלים.

- **הָאֵר** עינינו בתורתך.
- **הִדָּר** במצוות ככל שתוכל.
- **הִשָּׁג** את היעדים שאתה קובע לעצמך.

(1) העתיקו את הפועל היוצא דופן מבחינת תפקיד האות ה"א.

ציינו את תפקידה של האות ה"א בפועל זה.

כתבו את השורש של כל אחד מן הפעלים האחרים.

הפועל: _____ השורש: _____

הפועל: _____ השורש: _____

(2) מה משותף לכל הפעלים המודגשים מבחינת הזמן (הדרך)?

(3) לפניכם משפט דר־משמעי מבחינת הזמן (הדרך) של הפועל המודגש.

הוֹדִיעֵנו לנו מראש על שינויים במשימה.

כתבו את שתי האפשרויות לניתוח הפועל המודגש מבחינת הזמן/הדרך והגוף.

אפשרות 1: הזמן (הדרך): _____ הגוף: _____

אפשרות 2: הזמן (הדרך): _____ הגוף: _____

(4) מן השורש של הפועל **הוֹדִיעֵנו** כתבו שם עצם במשקל תקטלה: _____

ב. למילים הלועזיות "פרפקציוניזם" ו"פרפקציוניסט" הוצעו חלופות עבריות.

לפניכם החלופות שהוצעו: **שְׁלִמוֹתָן, שְׁלִמוֹתֵנִי.**

(1) לכל אחת מן החלופות העבריות כתבו את המילה הלועזית שמתאימה לה.

שְׁלִמוֹתָן _____

שְׁלִמוֹתֵנִי _____

(2) הסבירו במונחים לשוניים את קביעתכם בנוגע לכל אחת מן המילים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75281 + נספחים

15. לפניכם קטע ובו שמות תואר מודגשים.

לפרפקציוניסט יש ציפיות **גבוהות**, אך לעיתים מתברר שהן **מוגזמות** ואינן **מציאותיות**. אצל הפרפקציוניסט השאיפה ה**בריאה** להצליח נהפכת לצורך במושלמות. אולם נראה שדווקא מי שמוכן לפעול גם כאשר הוא יודע שהתוצאה ה**מושלמת** ה**מצופה** אינה מובטחת, יצליח הרבה יותר ממי שיושב חסר מעשה ומצפה לתוצאה ה**מיוחלת** שאולי לא תגיע לעולם.

א. (1) מבין שמות התואר המודגשים, העתיקו שני שמות תואר בצורת ה**בינוני** מ**בניינים** שונים, וכתבו את הבניין של כל אחד מהם.

שם התואר: _____ הבניין: _____

שם התואר: _____ הבניין: _____

(2) כתבו מה משותף לצורות הבינוני שצינתם מבחינת משמעות הבניין.

ב. מבין שמות התואר המודגשים שניים צורות **בינוני**:

(1) העתיקו שני שמות תואר שנוצרו בדרך של שורש ומשקל.

כתבו ליד כל אחד מהם את המשקל שלו.

שם התואר: _____ המשקל: _____

שם התואר: _____ המשקל: _____

(2) העתיקו שם תואר אחד שיש לו שני צורנים סופיים.

כתבו כל אחד מן הצורנים הסופיים בשם התואר שהעיתם, וציינו את המשמעות של כל צורן סופי.

צורן 1: _____ משמעות הצורן: _____

צורן 2: _____ משמעות הצורן: _____

ג. לפניכם צירוף מילים: **תוצאה צפויה**

כתבו את השורש ואת חלק הדיבור של כל אחת מן המילים המודגשות.

תוצאה – השורש: _____ חלק הדיבור: _____

צפויה – השורש: _____ חלק הדיבור: _____

ד. מן השורש של המילה "צפויה" כתבו שם עצם במשקל המקומות.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

טיוטה

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספחים: נספח 1 – מאמרים ונספח 2 – דף עזר

לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר עצמאיים

75281, קיץ תשפ"ה, מועד ב

נספח 1 – מאמרים

לפניכם שלושה מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר א

פרפקציוניזם

מאת הרב אייל אונגר

פסקה א לעיתים קרובות אנו נתקלים באנשים חדורי מוטיבציה להצליח, אנשים חכמים, יעילים ובעלי רצון עז להשיג מטרות, אנשים שגם בסביבתם מעריכים אותם – ובכל זאת ניכר כי משהו משתבש אצלם עוד לפני העשייה בפועל. הם רוצים, הם יכולים, הם מסוגלים, ואף על פי כן הם נמנעים מעשייה.

פסקה ב פעמים רבות מוטיבציה גבוהה כרוכה בשאיפה לשלמות, פרפקציוניזם. אנשים פרפקציוניסטים אינם מוכנים לקבל תוצאה שהיא פחות ממושלמת על פי הסטנדרטים שלהם. אלה אנשים של "שחור ולבן", "טוב ורע". אנשים כאלה מתאפיינים לרוב בתפיסה שעל פיה יש שתי דרכים בלבד: הכול או לא כלום. הם אינם מוכנים לקבל מציאות של הצלחה מוגבלת, ומבחינתם אם אין באפשרותם להשיג את התוצאה המושלמת, עדיף מראש להימנע מלעשות משהו.

פסקה ג והינה חז"ל מלמדים אותנו לשאוף להישגים גבוהים ולומר לעצמנו: "מתי יגיעו מעשי למעשה אבותיי, אברהם יצחק ויעקב" (תנא דבי אליהו כה, א). גם אצל בעלי המוסר מוצאים אנו כי ה"שלמות" היא יעד שיש לחתור אליו. אולם אין הכוונה לומר שכל הישג שאינו מושלם אינו בעל ערך.

פסקה ד אדם שסובל מפרפקציוניזם, סובל מבלבול רב. מצד אחד הוא רוצה להצליח, רוצה באמת ובלב שלם, והוא גם חדור מוטיבציה רבה, אולם מצד אחר כאשר הוא אינו משוכנע שיוכל לבצע את המוטל עליו באופן המושלם ביותר – הוא מרגיש שאינו מסוגל לעשות כלום. הפחד מפני חוסר השלמות מונע ממנו לפעול. כאשר הפחד הזה גובר על המוטיבציה שלו, לעיתים הוא נמנע מלהתחיל בעשייה רק בשל החשש שמא בסופה יחווה אי-הצלחה.

פסקה ה עוד בטרם החל בעשייה האדם הפרפקציוניסט בודק את כל הנתונים בסביבתו, ומוודא שיש סיכוי לתוצאה מושלמת. הוא מחשב מראש את כל הסיכונים ומוודא כי ביכולתו להתגבר על כל בעיה שתתעורר. הוא אינו מוכן להסתכן, משום שהוא אינו מוכן להיכשל בשום אופן. יותר מכך, הוא אינו מוכן שהתוצאה תהיה פחות ממאה אחוזים, לכן אם הוא אינו משוכנע שיוכל לפתור כל בעיה שתצוץ בלי שתפגע התוצאה המושלמת שהוא מצפה לה, הוא לא יסתכן.

* מעובד על פי הרב אונגר, א' (תשע"ח). **לגעת בנפש**, עמ' 214–221.

פסקה ו' כמובן חשוב להדגיש: אין כל חיסרון בהקדמת מחשבה למעשה, בשקילת סיכונים לעומת סיכויים ובניסיון לתכנן את המסלול מראש, אבל לעיתים קרובות כדי לפעול על האדם להיות מוכן גם להסתכן במידה כלשהי. הלוא כל שינוי בחיים הוא מבחינה מסוימת סיכון מחושב שהאדם צריך לקבל על עצמו תוך שהוא מאזן בין הסיכוי לסיכון.

פסקה ז' לעיתים הפרפקציוניזם גורם לאדם להתעלם ממגבלות היכולת שלו ולהציב לעצמו אתגרים שהם מעל ומעבר ליכולותיו ולכישוריו. השאיפה העזה שלו גורמת לו לנסות לקפוץ למדרגות גבוהות מדי, וכאשר מגיעה ההתרסקות – היא עלולה לכאוב ולבלום את התקדמותו.

פסקה ח' כמובן, החתירה אל השלמות כשלעצמה אינה חיסרון. יותר מכך, כולנו נולדנו בלתי מושלמים, והחתירה אל השלמות היא שמניעה אותנו להמשיך ולפעול עוד ועוד למשך כל חיינו. השאלה אינה אם יש לחתור אל השלמות, אלא אם אפשר להסתפק בהישג שאינו מושלם, ואם משתלם לעמול למענו. מי שמוכן לעשות ולעמול גם כאשר הוא יודע שהשלמות אינה מובטחת – יצליח הרבה יותר ממי שיושב חסר מעשה בציפייה לשלמות שאולי לא תגיע לעולם.

מאמר ב

לפניכם מכתב שכתב רב לתלמידו.

רדיפה אחרי שלמות

מאת הרב שלמה רוזנשטיין

תלמידי היקר,

אני שמח ומאושר על שכתבת לי שרצונך להיות עז. להיות מושלם.

השאיפה לשלמות היא אבן יסוד בעבודת האדם על עצמו, בלימוד, ביראת שמיים ובקניית מידות טובות. אולם יש סכנה מסוימת ברדיפה אחר שלמות מוחלטת, כאשר היא בלתי נשלטת ואינה מכוונת על פי התורה.

שואפי השלמות נקראים בפי כול "פרפקציוניסטים". הם חייבים שהכול יהיה מושלם – "פרפקט", מוצלח ומתוקן. חס ושלום שמשו בסביבתם לא יתבצע על פי מה שהם דמינו לעצמם. אסור שמשו לא יפעל כמו שצריך. הכול חייב להיות מושלם.

ושוב, אין ספק כי השאיפה לשלמות היא מעלה חשובה מאוד, ומדובר במצרך מבוקש ויקר ערך. בפרט כאשר רבים נכשלים בשטחיות ובעשיית הדברים בדרך של "לצאת ידי חובה", ללא העמקה וללא השקעת מחשבה למען שלמות המעשה. כאן בא הפרפקציוניזם ומציע גישה של שלמות ושל אחריות בהעמקה וברצון עז שהדברים ייעשו בצורה מיטבית. האת. מה טוב הוא.

אולם ייתכן כי הטובה הצומחת מאותם פרפקציוניסטים היא טובת הכלל בלבד ולא טובת הפרט. מתברר שהסובבים את אותם טיפוסים רודפי השלמות אכן נהנים, ותועלת רבה יש להם מן השלמות, אולם הפרפקציוניסטים עצמם עלולים לסבול מן התכונה הזאת, ואיני בטוח שהשלמות שהם כה רודפים אחריה מיטיבה עימם ועם הרגשתם הכללית.

אפשר לחלק את רודפי השלמות לשני סוגים קיצוניים. יש רודפי שלמות שפועלים ללא גבול, משקיעים עבודה רבה אף מעבר ליכולתם רק כדי להצליח להשיג את השלמות שהם הציבו לעצמם כיעד. הם אינם סומכים על איש מלבדם. הם יעשו הכול בעצמם, כי הם משוכנעים שהם ורק הם יודעים ויכולים לעשות את הדברים באופן מושלם וטוב.

רודפי שלמות מסוג אחר – גם הוא קיצוני – אינם עושים כלום, ממש כלום. הם אינם מסוגלים להניע את עצמם לביצוע מטלה כלשהי, מתוך פחד וחרדה שמא הביצוע לא יהיה מושלם כפי שהם חושבים שהוא צריך להיות. הם בקושי עושים את המוטל עליהם, וכאשר מבקשים מהם לעשות דבר שהם אינם רגילים אליו, יאריך הביצוע פי כמה וכמה זמן מן הנדרש. הדבר יהיה חייב להיות מושלם, וממילא יתעכב ללא גבול.

* מעובד על פי הרב רוזנשטיין, ש' (תשס"ג). **מכתבים לבן ישיבה**, קובץ חיזוק, ד.

התופעה המשותפת לכל הפרפקציוניסטים היא ההלקאה העצמית. רודפי השלמות מלקים את עצמם ללא הרף, בכל הזדמנות שהיא, בין שהסיבות מוצדקות ובין שלא, ולעיתים אף בלי סיבות כלל. הם מאשימים את עצמם בכל כישלון, ומקבלים אחריות אישית אף על דברים שאין להם כל קשר אליהם. הם אינם מסוגלים להבין ולהאמין שייתכן איזשהו כישלון שאינו תלוי בהם אלא רק בסביבתם.

קשה לאדם לתפקד כאשר הוא עסוק בהלקאה עצמית, ואינו מסוגל לראות את מחצית הכוס המלאה. קשה לאדם להתחיל מטלה חדשה כאשר הוא משוכנע שאת הקודמת הוא לא השלים כראוי. כשאדם עסוק בהלקאה עצמית, הוא חי בחוסר שקט פנימי השוחק את מצב רוחו ואת היכולת שלו להמשיך לתפקד.

זאת ועוד, האדם מבזבז אנרגייה אדירה על חוסר השקט הנפשי. את אותה האנרגייה בדיוק הוא היה יכול לכוון לעשייה בתחומים נוספים ולהצלחות אחרות.

הצגת הבעיה וניתוחה הם השלב הראשון בדרך לפרוץ את המעגל השלילי הזה. כאשר יבין האדם היטב את הבעיה וכיכיר בה, הוא יוכל פעמים רבות בכישרונו האישי לפתור את הבעיה בכוחות עצמו בעזרת יצירתיות ומחשבה בנושא.

בהצלחה

שלמה רוזנשטיין

מאמר ג**שאיפות**

מאת הרב אלכסנדר אריה מנדלבוים

פסקה א דרכם של אנשי חינוך לדבר לפני תלמידיהם בשבח המעלות העליונות. לספר להם על מעשי הצדיקים ועל עוצם שקידתם בתורה. כל זאת כדי לעורר בלב השומעים והתלמידים שאיפות ל"גדלות". אין ספק שזו דרך נכונה בחינוך – לעורר שאיפות לגדלות. אולם פעמים רבות השאיפות, בייחוד אם הן מוגזמות, הן בבחינת "עלייה לצורך ירידה".

פסקה ב פעמים רבות השאיפה המוגזמת מתבטאת ברצון להיות לא אני אלא הזולת. רצון זה יסודו בדרך כלל במידת השפלות, בחסרון הכרת הערך העצמי. מכאן נשאלת השאלה כיצד נוכל ליצור איזון בין שתי המגמות: השאיפה לגדלות מחד, וההיזהרות ממחיקת הזהות העצמית מאידך?

פסקה ג היסוד הבסיסי שעל כל אחד לדעת הוא שאומנם חובה לשאוף לגדול בתורה, ביראה, במידות ובעבודת ה', אבל אל לו לשאוף להיות כמו "גדול" פלוני או אלמוני, אף לא כמו חבר זה או אחר. כי כל אחד ואחד כבודו במקומו מונח ואי אפשר ללכת תמיד בדרכו ובהנהגותיו. לשאוף לגדלות זו חובה. לשאוף להידמות לגמרי לזולת – זה דבר שאינו נכון.

פסקה ד על היהודי לצעוד וללכת בעקבות הגדולים, להיות מפני עלייה, אבל עליו גם להתקדם בפסיעות כפי ערכו. השאיפה צריכה להיות שאיפה "לְגָדוֹל" ולא "להיות גדול". האדם צריך לשאוף לעלות מעבר למקום שהוא נמצא בו, להתאים את שאיפותיו לכוחותיו וליכולותיו ולהוציא אל הפועל את מרב כוחו בהתאם ליכולותיו.

פסקה ה הרב דסלר לימדנו שיש שאיפה של חסר. שאיפה של חסר עניינה שאדם מתאוה לדבר מסוים שחסר בחייו ושואף להשיג אותו. הכוח המניע שלו הוא רצונו להרגיש מושלם. היצר לוחש לו: "אתה מוכרח להיות שלם בלא פגם", "אתה חייב להרגיש חשוב". שאיפה כזאת מולידה באדם ייאוש ותסכול, חולי ומכאוב המונעים ממנו להמשיך בעבודתו.

פסקה ו במסכת אבות נאמר: "לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין לְבָטֵל ממנה" (אבות ב, טז). הרב דסלר כותב שמוטלת על האדם חובת העשייה, אך לא נדרש ממנו "לגמור". ובלשונו: "אין לו לחשוב חשבונות בעבודתו בעולמו כמה יבנה ויגמור ויתקן. המציב לו תכלית כזו – טועה, כי התכלית היא עבודת ה', עמל, וכל מעשה ומעשה בעבודת ה' הוא־הוא התכלית".

* מעובד על פי הרב מנדלבוים, א"א (תשע"ב). לעלות, עמ' 116–133.

נספח 2 – דף עזר

טבלת התנועות

התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות	
a	פתח	קמץ	חטף פתח
e	סגול	צירי חסר	חטף סגול
i	חיריק חסר	חיריק מלא	
o	קמץ קטן	חולם חסר	חטף קמץ
u	קובוץ	חולם מלא	חטף קמץ

טבלת הגופים

גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי	
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורחב), נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אובד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

משפטים בעלי מבנה מיוחד: נושא סתמי, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פעל (פעל), נפעל (נפעל), הפעיל (הפעיל), הפעל (הופעל), פעל (פיעל), פעל (פועל), התפעל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פ"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"ו (נפ"ו), נחי ל"ה (נל"ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו (נע"ו)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה